

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 2. De Munere & potestate Episcopali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

cialiter deputato, *ibid.* 310. Ne Sacerdotes exteri, nisi visis literis commendatiis celebrent, *ibid.* 410. Ut Sacerdotes curam animarum habentes saltem diebus Dominicis & Festivis celebrent. *Trident. Sess. 23. de reform. cap. 14.* 510. Ut populus in propria parochia Missam audiat, ad hoc est adhortandus, non tamen per multam compellendus. 610. Ne musica impura in Ecclesiis habeatur. *Trident. in decreto de observ. in celeb. Miss.* 710. Ut populis diversarum linguarum & rituum in eadem Diœcesi morantibus Officia & Sacramenta secundum eorum linguas & approbatos ritus celebrentur & ministrentur.

Quæres quarto. Quid Episcopo in administratione Sacramentorum incumbit? *R. 1mo.* Ut ipse Confirmationem administret. *Can. Presbyteris. 119. de consecrat. dist. 4. cap. quanto. 4. de consuetud.* idque faciat in sua non aliena Diœcesi. 2do. Ut ipse Sacramentum Ordinis conferat. *cap. 1. de ordinat. ab Episcopo, qui renuntiav. Trident. Sess. 23. cap. 4. de Sacram. Ordin.* 310. Ut reliqua Sacramenta cum debita forma, ritu, materia, tempore legitimo, à personis dignis & habilibus, cum reverentia & honore debito ministrentur, Eucharistia honorificè & decenter asservetur. *cap. sanè. 10. de celeb. Miss.* 410. Ut Sacramentorum administratio sit gratuita. *can. placuit. 105. caus. 1. q. 1.* 510. Ut Concil. *Trident. Decretum de matrimoniis celebrandis publicetur. Trident. Sess. 24. de reform. matrim. cap. 1.* 610. Ut Sacramentorum omnium vis & robur à Parochis exponatur. *Trid. sess. 24. de reform. cap. 7.*

Quæres quinto. Quod Episcopi in pascendis ovibus officium? *R. 1mo.* Prædicare Verbum DEI, subditos docere, delinquentes corrigere, &c. *Can. audire. 2. dist. 25. can. sicut vir. 11. caus. 7. q. 1. cap. inter cetera. 15. de officio ordinar. Trid. Sess. 24. de reform. cap. 4.* 2do. In cura animarum bonos & idoneos ministros & Rectores instituere. *Can. regenda. 4. caus. 10. q. 1. can. illud. 3. dist. 95.* 310. Inter subditos pacem componere. *can. studendum. 7. can. precipimus. 11. dist. 90.* 410. Pauperibus victum largiri, viduarum, orphanorum ac personarum miserabilium paternam curam gerere. *Trident. Sess. 23. de reform. cap. 1.* 510. Subditos monere, ne vanis & superfluis sumptibus bona sua consumant. *Clement. 2. de Magistris. 610.* Diœcesin suam sæpius visitare personaliter. *Can. relata. 9. can. decernimus. 10. can. Episcopum 11. caus. 10. q. 1.* *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 3.* 710. Semel quotannis Synodum totius Cleri convocare. *Can. annis singulis. 16. Et totâ fere dist. 19. 8vo.* Apud Ecclesias suas, quantum possibile, residere. *Trident. Sess. 23. cap. 1.* easque sine legitimis causis non deserere. *cap. nisi cum pridem. 10. de renuntiat.*

Quæres sexto. Quotuplex potestas jurisdictionis Episcopalis? *R.* Jurisdictio Episcopi in lege Diœcesana & lege jurisdictionis consistit. *cap. conquereute. 16. cap. dilectus. 18. de offic. ordinar.* Ad legem Diœcesanam pertinet vocatio ad Synodum, ad sepulturas mortuorum, Cathedralicum, quarta pars decimationum & mortuorum, Hospitalium pro-

procuratio, subsidium charitativum & similia, quæ consistunt in recipiendo. *Gloss. in cit. cap. dilectus. & in can. 1. caus. 10. q. 1.* Ad legem jurisdictionis pertinent commissio curæ animarum, delictorum puniatio, ordinatio Ecclesiarum, Altarium consecratio, quæ consistunt in dando.

Quæres *septimo*. In quas personas Episcopus habet jurisdictionem? *Re.* Habet in omnes & singulas suæ Diocesis, cujuscunque gradûs sint & qualitatis, tam in foro in - quam externo quoad causas & delicta Ecclesiastica, eorumque pœnas & censuras Ecclesiasticas, etiam quoad causas civiles, crimina & omnia genera peccatorum.

Quæres *octavo*. Quotplex Jurisdictio in personas? *Re.* 2plex: Voluntaria & involuntaria, inter has jurisdictionis species duæ præcipuæ sunt differentiæ: *1ma.* Quod voluntaria non nisi in volentem exerceatur, sed necessaria, sive contentiosa, ut alii volunt, potest etiam in invitos exerceri. *2da.* Quod voluntaria etiam extra territorium exerceri queat, non tamen contentiosa, nisi Judicis territorialis, & verè etiam partium litigantium consensus accedat. *cap. fin. de constitutionib. in 6.*

Quæres *9no*. Quæ pertinent ad jurisdictionem necessariam & contentiosam? *Re.* *1mo.* Facere & promulgare constitutiones, sacris tamen Canonibus non obviantes. *Can. Catholica. 8. dist. 11. cap. si quis. 2. de major. & obedient. 2do.* Subditos coercere, corrigere, suspendere, degradare, beneficiis privare, pœnas & censuras imponere, & si sint tam gra-

via delicta, ut per pœnas spirituales sufficienter puniri non possint, cum Ecclesia gladio non utatur, brachium invocare sæculare. *cap. 1. de officio ordinar. 3tio.* Exercere Pontificalia.

Quæres *decimo*. In quo Jurisdictio voluntaria consistit? *Re.* In dispensatione & absolutione. Dispensatio versatur circa quatuor: *1mo.* Episcopus dispensat Sacramenta, in quorum administratione non est usus Pontificalium. *2do.* Dispensat in irregularitate tam pro Ordinibus suscipiendis, quam pro ministrando in susceptis, *3tio.* Dispensat circa habilitatem ad beneficia, dignitates & officia Ecclesiastica suscipienda. *4to.* Dispensat circa facultatem ad contrahendum matrimonium contra impedimenta Canonica dirimentia & impediencia. Absolvit Episcopus *1mo* à votis Pontifici non reservatis, *2do* à juramentis. *3tio* à censuris Pontifici vel alteri non reservatis. *4to* à peccatis Pontifici non reservatis.

Quæres *undecimo*. In quas res & loca Episcopus habet jurisdictionem? *Re.* *1mo.* Omnes Ecclesiæ, Parochiæ, Monasteria, Hospitalia & quælibet pia & religiosa loca in sua Diocesi sub regimine sunt Episcopi. *Can. regenda 4. caus. 10. q. 1.* exceptis exemptis.

2do. Omnes res & bona Ecclesiastica, beneficia, Ecclesiarum jura in Diocesi ad regimen pertinent Episcopi. *Can. nullus. 11. caus. 16. q. 7.*

3tio. Causas ad forum Ecclesiasticum spectantes, etiam si beneficiales sint, Episcopus cognoscit in prima instantia ad minus, & in Diocesi sua terminat, ac executioni demandat. *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 20.* C 2 4to.

40. Ecclesias omnes, loca Ecclesiastica omnia, res omnes visitat Episcopus, & in visitando necessaria & opportuna ordinat & disponit jure exemptorum salvo. *Trident. Sess. 21. de reform. cap. 8. Sess. 24. de reform. cap. 3.*

50. Omnia legata pia & ad pias causas, ut præstentur, curat. *cap. nos quidem. 3. cap. si heredes. 6. cap. Joannes. 19. de testam. Trident. Sess. 22. de reform. cap. 8.*

60. Criminales pœnas ad suum arbitrium locis piis aut pauperibus distribuit.

Quæres duodecimo. Quanam est delegata Episcopi potestas? R. In calibus pluribus, ad quos jurisdictio ordinaria se non extendit, ut in exemptos, vel aliter hæc jurisdictio est limitata, Episcopus tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus agit. Sunt autem sequentes: 1mo. Supplet in multis Abbatum exemptorum negligentiam. *Clement. unic. de supplend. negligent. Prælator.*

2do. Procedit contra exemptum hæresin docentem. *Trident. Sess. 5. de reform. cap. 2.*

3tio. In Ecclesiis personalem residentiam exigentibus, si beneficiati, quò minus resideant, dispensati, Vicariis de congrua fructuum portione providet. *Trident. Sess. 6. de reform. cap. 2.*

4to. Exemptarum Ecclesiarum Capitula & Canonicos, cum necesse fuerit, visitat & corrigit. *Trident. Sess. cit. cap. 4.*

5to. Cognoscit, utrum ob- vel subreptitiæ sint à sacra Sede obtenta publici criminis absolutio vel pœnæ remissio. *cap. si quando. 5. de rescriptis. cap. ex parte. 5. de officio ordinar. Dispensationes obtentæ. Trident. Sess. 22. de reform. cap. 5.*

6. Constitutio vel consuetudo à Sede Apostolica approbata de conferendis Canonicatibus. *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 14.*

60. Corrigit etiam extra visitationem Clericos à sua jurisdictione exemptos. *Trident. Sess. 14. de reform. cap. 4.*

7imo. In Ecclesiis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, separat tertiam partem fructuum quorumcunque beneficiorum, & in distributiones quotidianas convertit. *Trident. Sess. 21. de reform. cap. 3.*

8vo. Imperitis & illiteratis, honestæ tamen vitæ, Parochis Coadjutores & Vicarios assignatâ eis congruâ parte fructuum deputat. *Trident. Sess. 21. cap. 6.*

9no. Monasteria & beneficia commendata, in quibus non viget regularis observantia, singulis annis visitat. *Trident. Sess. 21. de reform. cap. 8.*

10mo. Episcopos vicinos visitat, emendat & corrigit Sæculares in Ecclesiis, quæ nullius Diœcesis esse dicuntur. *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 9.*

11mo. Ordinat & præhibet, quæ in celebratione observanda & vitanda. *Trident. Sess. 22. in Decreto de observ. in celebrat. Miss.*

12mo. Ecclesiasticorum Judicum Notarios examinat, & in idoneis repertis vel ad tempus vel in perpetuum exercitium sui officii interdicit. *Trident. Sess. 22. de reform. cap. 10.*

13tio. Contra Protonotarios, Comites Palatinos aliosque Privilegiatos procedit. *Trident. Sess. 24. de reformat. cap. 11.*

14to. Clausuram monasteriorum monialium exemptarum visitat, violatam restituit, inobedientes per censuras Ecclesiasticas aliasque pœnas compescit, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. *Trident. Sess. 25. de regular. cap. 5.*

15to. Monasteria Sedi Apostolicæ immediatè subjecta, si se in congregationes non redigant, & juxta formam *cap. in singulis de Statu Monachor.* Certos visitatores deputent, Episcopo sunt subjecta. *Trid. ibid. cap. 8.*

16to. De Jure patronatûs quorumcunque beneficiorum & dignitatum minùs legitimè constituto vel acquisito cognoscit.

17mo. Curat, ut omnes dispositiones piæ sortiantur effectum. *Trid. Sess. 22. de reform. cap. 8.*

18vo. Quòd si Delegatus summi Pontificis negligens sit, negligentiam ejus non autoritate delegatâ, sed ordinariâ supplet Episcopus. *cap. significavit. 6. de officio ordinar.*

TITULUS SECUNDUS.

DE

SUMMO PONTIFICE.

DE summo Pontifice sic loquitur *can. Cleros. 1. dist. 21.* "Pontifex
"Princeps Sacerdorum est, quia
"via sequentium, ipse & summus Sacer-
"dos, ipse & Pontifex maximus nuncu-
"patur, ipse enim efficit Sacerdotes atque
"Levitas, ipse omnes Ecclesiasticos Ordi-
"nes disponit, ipse, quid unusquisque
"facere debeat, ostendit. Antea autem
"qui Reges erant, & Pontifices erant;
"nam Majorum erat hæc constitutio, ut
"Rex esset etiam Sacerdos & Pontifex."
Quapropter licet quivis Episcopus dica-
tur Pontifex, hodie tamen Romanum
Antistitem S. Petri in Cathedra Succes-
sorem, & supremum Christi in terris

Vicarium quasi per excellentiam vocamus Pontificem, qui & communi vocabulo Papa appellatur. De quo

Quæres primo. Unde nomen Papa?
R. A Græca voce παππος, qui patrem, vel potius avum & patrum patrem significat, *Gloss. in proœm. Clementinarum. verb. Papa.* Hoc nomine aliquando Patriarchæ & Archiepiscopi sunt nominati, propriè tamen & antonomasticè solus Romanus Pontifex ita solet appellari, quia universalis Ecclesiæ Antistes omnium Fidelium communis Pater, Episcopus Episcoporum, & Ordinarius est Ordinariorum.

Quæres 2do. Quot sunt summi Pontificis potestates. R. Tres. Habet enim

C 3

po-